

**ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบัน บุคลิกภาพ และพฤติกรรมการรับข่าวสาร
กับความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล**

นางสาวสุชิตา หงษาชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-598-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17039381

**RELATIONSHIPS BETWEEN COLLEGE ENVIRONMENT,
PERSONALITY, INFORMATION EXPOSURE AND KNOWLEDGE
AND RESPONSE TO SOCIAL AND ENVIRONMENTAL CRISIS
OF NURSING STUDENTS**

Miss Suteeta Hongsacharti

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science**

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-598-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบัน นวัตกรรม และพฤติกรรม
รับข่าวสาร กับความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม
ของนักศึกษาพยาบาล

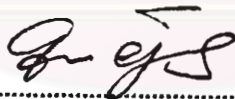
โดย นางสาว สุชีดา หงษาชาติ
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

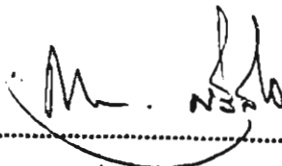
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุข)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อุธิตา หงมาชาติ : ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบัน บุคลิกภาพ และพฤติกรรมการรับข่าวสาร
กับความรู้ และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล
(RELATIONSHIPS BETWEEN COLLEGE ENVIRONMENT, PERSONALITY, INFORMATION
EXPOSURE AND KNOWLEDGE AND RESPONSE TO SOCIAL AND ENVIRONMENTAL CRISIS
OF NURSING STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : พศ. ดร. ประนอม รอดคำดี. 137 หน้า , ISBN 974-636-598-3

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล และศึกษามิถสัมพันธ์ด้านสภาพแวดล้อมในสถาบัน บุคลิกภาพ และพฤติกรรมการรับข่าวสารที่มีความสัมพันธ์และความสามารถร่วมกันพยากรณ์ความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาล จำนวน 395 คน เลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง
2. การตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับมาก
3. สภาพแวดล้อมในสถาบัน มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม กับบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. พฤติกรรมการรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ บุคลิกภาพด้านความระแวง พฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อสารมวลชน โดยร่วมกันพยากรณ์ความรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาลได้ ร้อยละ 3.68 ($R^2 = .0368$)
7. ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์การตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อสารมวลชน บุคลิกภาพด้านมนุษยธรรม สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน บุคลิกภาพด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล โดยร่วมกันพยากรณ์การตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาลได้ ร้อยละ 35.54 ($R^2 = .3554$)

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร *อุธิตา หงมาชาติ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ประนอม รอดคำดี*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 686187 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: COLLEGE ENVIRONMENT / PERSONALITY / INFORMATION EXPOSURE / SOCIAL AND ENVIRONMENTAL CRISIS

SUTHEETA HONGSACHARTI : RELATIONSHIPS BETWEEN COLLEGE ENVIRONMENT, PERSONALITY, INFORMATION EXPOSURE AND KNOWLEDGE AND RESPONSE TO SOCIAL AND ENVIRONMENTAL CRISIS OF NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. BRANOM RODCUMDEE, Ph.D. 137 pp. ISBN. 974-636-598-3

The purposes of this research were to study knowledge and response to social and environmental crisis of nursing students, and to investigate the relationships between college environment, personality, information exposure and knowledge and response to social and environmental crisis of nursing students. Research samples consisted of 395 nursing students selected by multi-stage random sampling. The instruments used in collecting data were 3 sets of questionnaires which were tested for their validity and reliability

Major findings were as follows :

1. Knowledge of social and environmental crisis of nursing students was at the medium level.
2. A response to social and environmental crisis of nursing students was at the high level.
3. The college environment was significantly related to response to social and environmental crisis of nursing students at .05 level.
4. The students' personality was significantly related to knowledge and response to social and environmental crisis at .05 level.
5. The students' information exposure was significantly related to knowledge and response to social and environmental crisis at .05 level.
6. Factors significantly predicted students' knowledge of social and environmental crisis were the suspicious personality and an information exposure by mass media. These predictors accounted for 3.68 percents of the variance. ($R^2 = .0368$)
7. Factors significantly predicted students' response to social and environmental crisis respectively were an information exposure by mass media, conscientious personality, peer environment, astute personality and apprehensive personality. These predictors accounted for 35.54 percents of the variance. ($R^2 = .3554$)

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต..... สนิท พงศาตย์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ธีระบรม รัตนาชัย.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ ที่แนะแนวทาง ตลอดจน การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ชูนิพันธ์ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุโข ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย และ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล และ อาจารย์พยาบาล ที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ตลอดจนนักศึกษาพยาบาล ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้เงินทุนสนับสนุนในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุก ๆ ท่าน คุณพ่อสำเนาวิ คุณแม่จุงไร คุณน้ำดอนอมศรี เป็นอย่างสูง ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และประคับประคองดูแลเสมอมา ขอขอบคุณคุณชารินทร์ สิงห์โตทอง ผู้ที่เต็มใจและใจ และเป็น กำลังสำคัญในทุก ๆ เรื่อง ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ห้องคลอด โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ ที่มีส่วนช่วยเหลือคุณ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุธิดา หงมาชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	13
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และการตอบสนอง	14
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม	18
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพยาบาล	23
แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถาบัน	24
แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ	30
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสาร	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3. วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	64
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	93
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	94
รายการอ้างอิง	95
ภาคผนวก	102
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	103
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	104
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	111
ประวัติผู้วิจัย	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 รายชื่อสถาบันการศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกตามสังกัด	50
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสังกัดสถาบัน และชั้นปีการศึกษา	51
3 ผลการหาความเที่ยงของเครื่องมือ จากข้อมูลทดลองและข้อมูลจริง	62
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปรสภาพแวดล้อมในสถาบัน บุคลิกภาพ พฤติกรรมการรับข่าวสาร ความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤต ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม	68
5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบัน บุคลิกภาพ พฤติกรรมการรับข่าวสาร กับความรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคม และสิ่งแวดล้อม	70
6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบัน บุคลิกภาพ พฤติกรรมการรับข่าวสาร กับการตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคม และสิ่งแวดล้อม	72
7 สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์ ความรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม	74
8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญ ของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์ความรู้เกี่ยวกับ ภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อใช้วิธี Stepwise Solution	76
9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ ความรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม	77
10 สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์ การตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญ ของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การตอบสนอง ต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เมื่อใช้วิธี Stepwise Solution	80
12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ การตอบสนองต่อภาวะวิกฤตทางสังคมและสิ่งแวดล้อม	82

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย 48

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย